

חיץ הדורות

פנקס מורשת קשרי החוץ (קשיח) צה"ל

Aim2Engage!

פרויקט "חץ הדורות"

פרויקט המורשת "חץ הדורות" משקף את תרומת קשרי החוץ (קש"ח) הצבאיים לקידום אינטרסים לאומיים ויעדי צה"ל, באמצעות שותפות אזורית-בינלאומית. זאת על ידי הצגה ותיאור אירועים קש"חיים היסטוריים, מתקופת טרום המדינה ועד ימינו (2019), בדגש על האדם (הנפשות הפועלות) והאדמה (האתרים ההיסטוריים בשטח).

במסגרת הפרויקט:

הוצבו "חיצים" (נקודות ציון צנועות) ברחבי הארץ, להטמעת תרומת הקש"ח הצבאי, חיבורו לאדמת הארץ והנגשתו לציבור.

נקבע מסלול מורשת במחנה אביב, המייצג את ספקטרום עשיית הקש"ח באמצעות דמויות מפתח מטרום המדינה ועד ימינו.

נכתב ספר מורשת "חץ הדורות", בעל זיקה לרכיביו האחרים של הפרויקט, ושזור הפניות אליהם.

פנקס זה מוקדש לסקירה היסטורית תמציתית של אבני המורשת ברחבי הארץ. להעמקה נוספת באירועי ה"חיצים", ולהרחבה וחשיפה לאנקדוטות קש"ח נוספות, ראו את ספר המורשת "חץ הדורות". בנוסף, עיקרי הפרויקט מופיעים באתר צה"ל / חיל חינוך, תחת מילות המפתח "חץ הדורות". בסופו של הפנקס תוכלו למצוא פירוט מסלול המורשת במחנה אביב.

אבני "חץ הדורות"

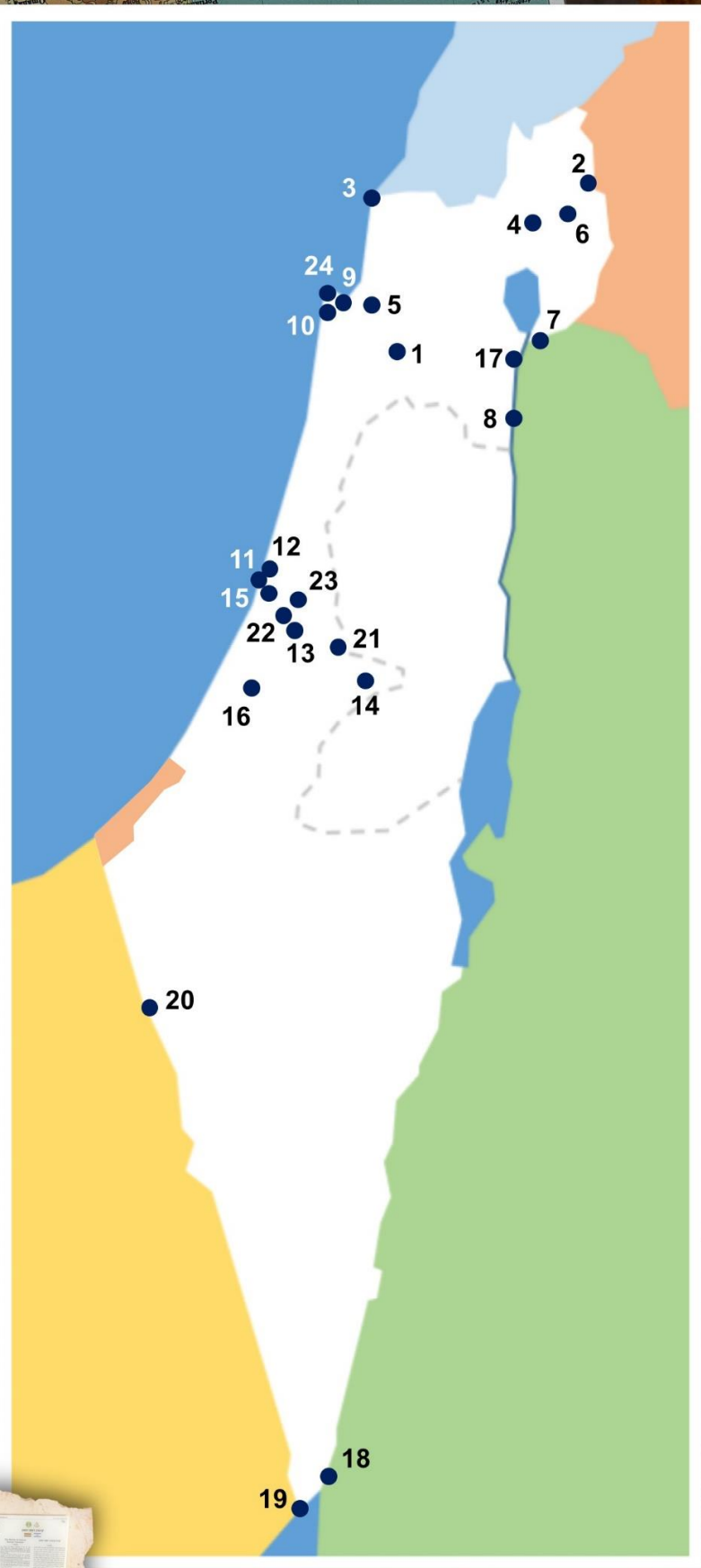
מס'	מיקום	אירוע	עמ'
1	בסיס רמת דוד	אימון צנחני היישוב על ידי הבריטים (1941)	6
2	מעבר קוניטרה	הסכם הפרדת הכוחות עם סוריה (1974)	8
3	מעבר ראש הנקרה	וועדת שביתת הנשק עם לבנון (1949)	11
4	בית המכס העליון	וועדת שביתת הנשק עם סוריה (1949)	13
5	קיבוץ רמת יוחנן	ברית אחים עם העדה הדרוזית (1948)	15
6	נפח (מפקדת "הבשן")	מבצע "בין המצרים" - חילוץ "קסדות לבנות" מסוריה (2018)	17
7	חמת גדר	מפגשי שפיגל-מנצור (1992-4)	20
8	שייח חוסיין	מפגשי ישראל-ירדן (1994)	23
9	שדה תעופה חיפה	מבצע "יונה" - אספקת טנקים צרפתים (1956)	25
10	הפנימייה הצבאית לפיקוד בחיפה	מחנה אחוזה - שת"פ בריטי עם המחותרות (1941) וקורס הצניחה הצ'כי (1948)	27
11	נמל יפו	טיבוע אל-אמיר פארוק - שת"פ איטלקי (1948)	30

עמ' **אירוע**

מיקום

מס'

33			ספריית בית אריאלה (הקריה)	12
35			מפקדת פיקוד העורף	13
37			הר איתן	14
39			מקווה ישראל	15
41			בסיס חצור	16
44			נהריים	17
46			מעבר רבין	18
48			מעבר טאבה	19
50			מעבר ניצנה	20
52			לטרון	21
55			מחנה גדעונים (צריפין)	22
57			נתב"ג	23
60			בסיס חה"י חיפה	24
62			מטה EUCOM (שטוטגרט, גרמניה)	25

בסיס רמת דוד	1
מעבר קוניטרה	2
מעבר ראש הנקרה	3
בית המכס העליון	4
קיבוץ רמת יוחנן	5
נפח (מפקדת "הבשן")	6
חמת גדר	7
שייח חוסיין	8
שדה תעופה חיפה	9
הפנימייה הצבאית	10
נמל יפו	11
בית אריאלה (הקריה)	12
מפקדת פיקוד העורף	13
הר איתן	14
מקווה ישראל	15
בסיס חצור	16
נהריים	17
מעבר רבין	18
מעבר טאבה	19
מעבר ניצנה	20
לטרון	21
מחנה גדעונים (צריפין)	22
נתב"ג	23
בסיס חה"י חיפה	24
שטוטרט, גרמניה	25

רמת דוד

#1

אימון צנחני היישוב על ידי הבריטים (1941)

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

1944

השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

בעת מלחמת העולם השנייה, שפרצה ב-1939, לבריטים ששלטו בארץ וליהודים היה אויב משותף: גרמניה הנאצית. עד שנת 1942, התהדקה טבעת החנק סביב המנדט הבריטי והיישוב היהודי בו - כשהנאצים מתקדמים לעברו מדרום, לאורך צפון אפריקה, וצרפת של וישי (פרו-נאצית) חולשת על סוריה ולבנון מצפון.

בעקבות זאת, מוסדות היישוב החליטו לסייע לבריטים. בין הבריטים למחתרות העבריות, ובייחוד לפלמ"ח (זרוע של "ההגנה"), נרקם שיתוף פעולה צבאי מבצעי ומודעיני עמוק ורגיש. הקשר הותנע ע"י מנהלת המבצעים המיוחדים הבריטית (SOE).

Special Operations Executive (SOE)

מנהלת המבצעים המיוחדים הוקמה במהלך מלחמת העולם השנייה (22.7.1940), במטרה ללחום בגרמנים באמצעים עקיפים - בייחוד פעולות חבלה במדינות הכבושות באירופה ובמזרח הרחוק. מימיו הראשונים (15.5.1941) פעל הפלמ"ח בשיתוף פעולה עם ה-SOE כנגד הנאצים, להגנה על היישוב מפני מתקפה נאצית-וישית מצפון ומדרום.

ה-SOE גייס, אימן והפעיל את "צנחני היישוב" - 37 צנחנים יהודים, שהוצנחו במדינות אירופה למען סיוע במאמץ המלחמתי כנגד גרמניה. המתנדבים עברו קורס צניחה בבסיס חיל האוויר המלכותי (RAF) רמת דוד.

חלקם נתפסו בפעולתם המבצעית והוצאו להורג, ביניהם הלוחמת והמשוררת חנה סנש.

14.4.2019

y net
יינות אחריות

הרמטכ"ל הבריטי, גנרל ניק קרט, החל ביקור בישראל וקיים כמה פגישות במחנה הקריה, ולאחריהן סייר בגבול הצפון. הגנרל קרטר השתתף גם בטקס הנחת אבן פינה כחלק מפרויקט "חץ הדורות" שנועד להמחיש את הקשרים בין צה"ל לצבאות העולם. בטקס הונחה אבן פינה בבסיס רמת דוד של חיל האוויר, שמסמלת את שיתוף הפעולה עם הצבא הבריטי.

Google
Maps

עמוד
ענן

מעבר קוניטרה

הסכם הפרדת הכוחות עם סוריה

#2

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

ינואר

1974

השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

לאחר מלחמת יום הכיפורים, התקיימה מול מצרים וסוריה **מלחמת התשה** – מלחמה סטטית. בינואר 1974 נחתם הסכם ההפרדה עם מצרים – שהביא לסיום מלחמת ההתשה בחזית זו. לעומת זאת, גזרת סוריה נשארה מתוחה ולא יציבה. בשל כך, במרץ 1974 יזמה ארה"ב **הסכם הפרדה בין ישראל לסוריה**. **ההסכם נחתם על ידי שני הצדדים ב-31 במאי 1974.**

במסגרת ההסכם, נקבעו:

מרחב חיץ

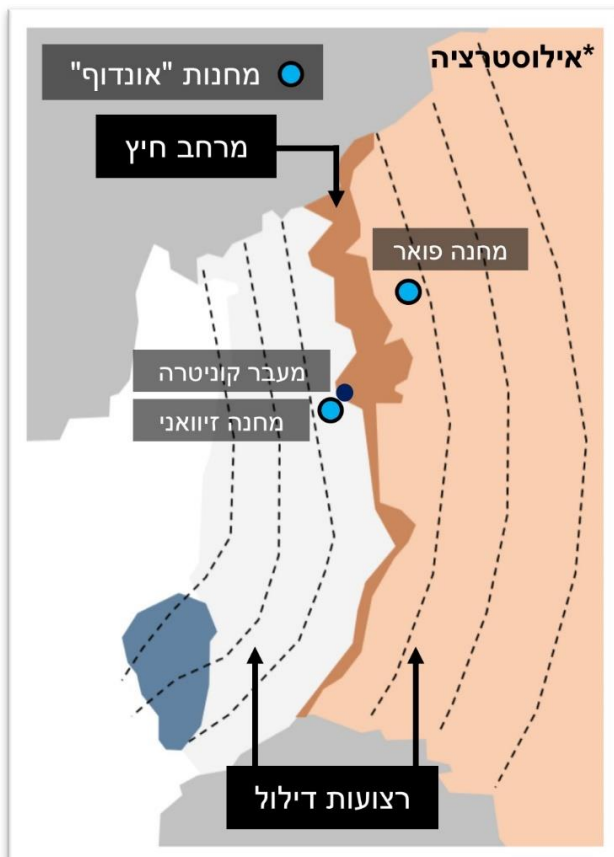
Area of Separation (AoS)

אזור אליו חל איסור על הכנסת כוחות צבאיים. המנהל האזרחי בו הוא סורי. **למעשה – שטח מפורז (Demilitarized Zone - DMZ).**

רצועות דילול

Area of Limitation (AoL)

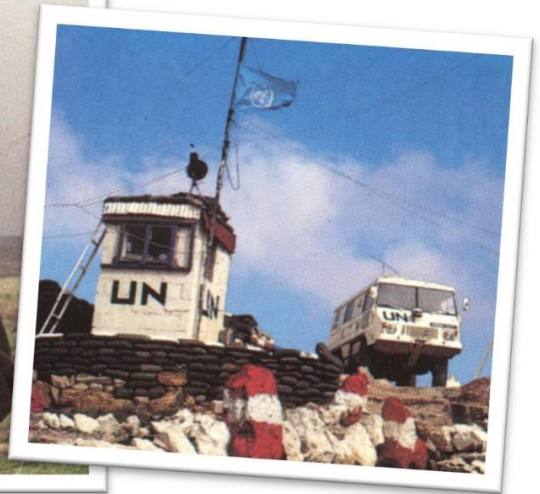
רצועות בהן ישנה הגבלה על כמות הכוחות. ככל שהרצועה קרובה לחיץ, כך גדלה הגבלת סוג והיקף האמל"ח.

ב-31 במאי 1974 קיבלה מועצת הביטחון את החלטה 350, שקבעה הקמת כוח שמירת שלום של האו"ם שיפקח על קיום ההסכם.

UNDOF - United Nations Disengagement Observer Force

"אונדוף" – כוח הפיקוח על ההפרדה של האומות המאוחדות

המדינות מהן
הורכב הכוח ב-1974:

פרו

אוסטריה

פולין

קנדה

"אונדוף" נפרס במרחב החיץ (הוא הכוח הצבאי היחיד המורשה לשהות בו), ופועל יחד עם משקיפי "אונטסו" ברמת הגולן (OGG). בין משימות הכוח: ביצוע ביקורות דילול (בקד"ל), דיווח על הפרות, הענקת סיוע לצלב האדום במעברים הומניטריים בין ישראל לסוריה, ואיתור וסימון שדות מוקשים.

בעקבות הסכם ההפרדה נפתח מעבר בין ישראל לסוריה – מעבר קוניטרה. בשנת 2015 נסגר בעקבות מלחמת האזרחים בסוריה, וב-2018, ביוזמת חטיבת הקש"ח, נפתח מחדש.

29.7.2019

השבוע התקיים ברמה"ג טקס לציון תרומתו של מפקד אונדוף לשעבר, גנרל פרנסיס ויב-סנזירי ז"ל, שנפטר בשנה שעברה בעת מילוי תפקידו. הטקס כלל חנוכה ואנדרטה וקריאת ציר ("ציר ויב-סנזירי") על שמו ובמקביל, נחשף "חץ דורות" המציג את תרומת מעבר קוניטרה לקידום היציבות בגבול.

האירוע נערך בראשות מפקד עוצבת "הבשן" תא"ל עמית פישר, ראש חטיבת קשרי החוץ (קש"ח) של צה"ל, תא"ל ארוז דוד מייזל, ושגרירת גאנה בישראל, Her Excellency Mrs. Hannah Ama Nyarko.

Google Maps

עמוד ענן

מעבר ראש הנקרה

ועדת שביתת הנשק עם לבנון

#3

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

1949

השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

רקע – ועדות שביתת הנשק

עם סיומה של מלחמת העצמאות, בחודשים ינואר-יולי 1949, בחרו מדינות ערב לקיים משא ומתן עם ישראל על שביתת נשק. במקביל לשיחות שהתקיימו באי רודוס, הוקמו **ועדות שביתת נשק (ועש"ן)** בחזיתות השונות, במטרה להגדיר את פרטי ההסכמים, לקבוע את קו שביתת הנשק המדוייק ולסמנו. **הוועדות המשיכו לפעול גם בתום המלחמה** – כפורומים בלעדיים להעברת מסרים, דיון על סוגיות משותפות והפרות, ומניעת חיכוך.

ועדת שביתת הנשק הישראלית-לבנונית התכנסה **בראש הנקרה**. בראש המשלחת עמד מרדכי מקלף, לימים הרמטכ"ל השלישי של צה"ל. במהלך הדיונים נקבע כי קו שביתת הנשק יהיה **קו הגבול המנדטורי בין שטחי בריטניה וצרפת**.

ועדת שביתת הנשק בנאקורה, עם מרדכי מקלף והגנרל ריילי (מי "אונטסו")

חילופי שבויים
בראש הנקרה (1949)

29.7.2019

בשעות הבוקר נערך טקס "חץ דורות" במעבר ראש הנקרה בהשתתפות נציגי חטיבת קש"ח, מח"ט 300 ומנהל אתר הרכבל לציון תרומת המעבר לקידום היציבות ב-"קו הכחול".

עמוד
ענן

Google
Maps

Rosh HaNiqra crossing has serviced many through the centuries and even its modern history is varied – French, British, UN – wars, armistice and conflict.

Its importance is that it exists – its potential for better times – one of engagement, stability – maybe more.

מתוך דברי רח"ט קש"ח

בית המכס העליון

ועדת שביתת הנשק עם סוריה

#4

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

1949

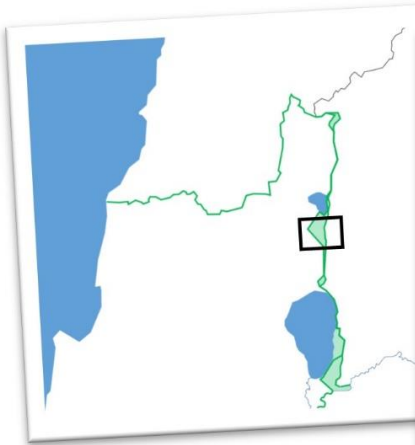
השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

ראו רקע: ועדות שביתת הנשק – עמ' 11

בחזית הסורית, התכנסה ועדת שביתת הנשק בראשות מרדכי מקלף באוהלים הסמוכים לחורבת ירדה, שבשטח הפקר בין הכוחות. הוסכם על חזרה לקווי המנדט, למעט כמה שטחים מפורזים ממזרח לכנרת ולחולה. לאחר מכן עבר מקום מפגש הועדה לבית המכס העליון שבסוריה. מבנה היסטורי זה נבנה בשנות ה-20 של המאה ה-20 על ידי המנדט הצרפתי, ושימש כנקודת מכס ובדיקת סחורות. יצוין כי חלק מהמפגשים נערכו גם בישראל, בראש פינה.

בירוק – קו שביתת הנשק
ושטחים מפורזים

בית המכס מצוי בקרבת גשר בנות יעקב – גשר מרכזי בכביש חיפה-דמשק, מעל נהר הירדן. לאחר מלחמת העצמאות, הגשר שימש כמעבר גבול בין ישראל וסוריה, ובוצעו בו חילופי שבויים.

האוהל סמוך לחורבת ירדה

מ' "אונטסו" הגנרל ריילי, בבית המכס, שנות ה-50

23.9.2019

נעמוש

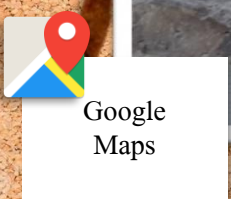

יום שני ה-23 בספטמבר 2019 לא היה יום רגיל בכביש העולה מגשר בנות יעקב לבית המכס – אותם שני קילומטרים המתפתלים בשיפועים ובפניות אל מעלה הרמה. קטע הכביש נסגר לשש שעות בגלל פינוי מוקשים מהאיזור [...]

שעה וחצי לאחר מכן, אירח מתחם מלון בית המכס אירוע יוצא דופן: "חץ דורות", שיזם ואירגן צה"ל ושבנו נקבע שלט לציון היותו של המקום מפגש של ועדת שביתת הנשק ישראל-סוריה, שפעלה לסירוגין מ-1949 ועד מלחמת ששת הימים.

כ-150 איש השתתפו באירוע בבית המכס העליון. גם עשרות חיילות וחיילים, קצינות וקצינים, שנכחו במקום לא הצליחו להוריד בהרבה את ממוצע הגיל של המוזמנים שעמד על 70 פלוס פלוס. היו שם שועלי קרבות עתיקים, זקני קיבוצים ו-ותיקי הארץ, שטעמו דבר או שניים מהעימות הקשה והמתיש מול הסורים בגזרת הקו הירוק ההוא.

Google Maps

עמוד ענן

קיבוץ רמת יוחנן

ברית אחים עם העדה הדרוזית

#5

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

אפריל

1948

צבא ההצלה היה צבא מתנדבים ממדינות ערביות, שפלש במהלך מלחמת העצמאות לתחומי המנדט במטרה לסייע לערביי ארץ ישראל.

מפקדת צבא ההצלה גייסה **גדוד של כ-500 לוחמים דרוזים מסוריה**. מרבית הדרוזים התגייסו משום הרעב והאבטלה ששררו בהר הדרוזים שבסוריה, וחלקם שוכנעו להתנדב "להגן" על הדרוזים בישראל – אך עילה אמיתית למלחמה ביהודים, לא הייתה לאיש מהם.

קרבת רמת יוחנן במלחמת העצמאות נערך ב-16 באפריל 1948 בין כוחות חטיבת כרמלי לבין הגדוד הדרוזי בעמק זבולון. הקרב הקשה, במהלכו ספגו שני הצדדים אבדות רבות, הסתיים בנסיגת הדרוזים מאזור רמת יוחנן.

בעקבות הקרב, נערך **מפגש חשאי** בין קציני הכוחות הדרוזים לנציגי צה"ל ברמת יוחנן. מהצד הישראלי התקיימה הפגישה בתיווכו של **ג'וש פלמון**, ובראשות **משה דיין** (אחיו, זוריק, נהרג בקרב עם הדרוזים). הנציג הדרוזי היה **אסמאעיל קבלאן**. בפגישה זו נכרתה "ברית אחים" בין היהודים לדרוזים. **הקרב היווה נקודת מפנה, לאחריה בחרו מנהיגי הדרוזים להילחם שכם אל שכם עם צה"ל ולהצטרף למדינת ישראל הצעירה.**

אסמאעיל קבלאן

משה דיין

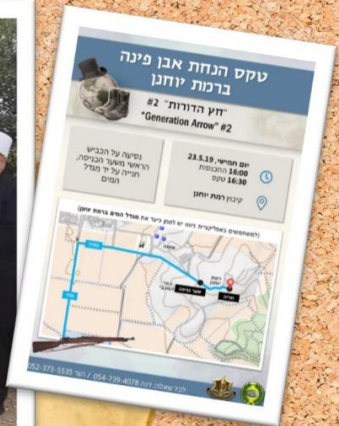
יהושע (ג'וש) פלמון

23.5.2019

טקס "חץ דורות" #2 נערך בקיבוץ רמת יוחנן בהשתתפות מזכיר הקיבוץ ותושביו, האלוף (בדימוס) עוזי דיין, נציגי העדה הדרוזית, רח"ט קשי"ח, חיילי ומפקדי חטיבת הקשי"ח של צה"ל ואורחים.

מודים לאנשי קיבוץ רמת יוחנן שהסכימו וסייעו לשמש אכסניה לציון מורשת חיונית זאת.

Google Maps

עמוד ענן

נפח – מפקדת "הבשן"

#6

מבצע "בין המצרים" –
חילוץ "קסדות לבנות" מסוריה

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

יולי

2018

השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

ארגון "ההגנה האזרחית הסורית", המוכר בשם "הקסדות הלבנות", הוא ארגון חילוץ והצלה הפועל בשטחי המורדים והאופוזיציה הסורית. אנשי הארגון נרדפו על ידי משטר בשאר אל-אסד, ומרכזי הארגון הופצצו מספר פעמים.

בשנת 2018 החריפה הסכנה שנשקפה לחיי חברי "הקסדות הלבנות". רבים מהם היו נצורים בין גבול רמת הגולן לכוחות משטר אסד שהתקדמו לאזור. ארצות הברית, קנדה ומדינות אירופאיות שונות קראו לסייע לחברי הארגון.

ישראל נענתה לבקשת מדינות המערב, ובהן בקשת הנשיא טראמפ, וקיימה מבצע סיוע הומניטארי נרחב ב"עוצבת הבשן". ב-22 ביולי 2018 חולצו אנשי "הקסדות הלבנות" ובני משפחותיהם משטח הלחימה בדרום סוריה, לירדן.

המעבר הצפוני

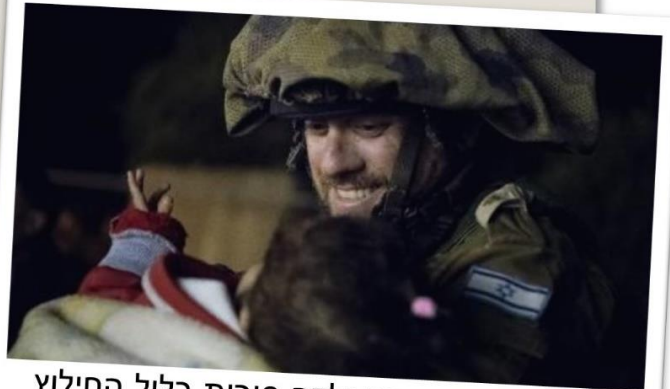
המעבר הדרומי

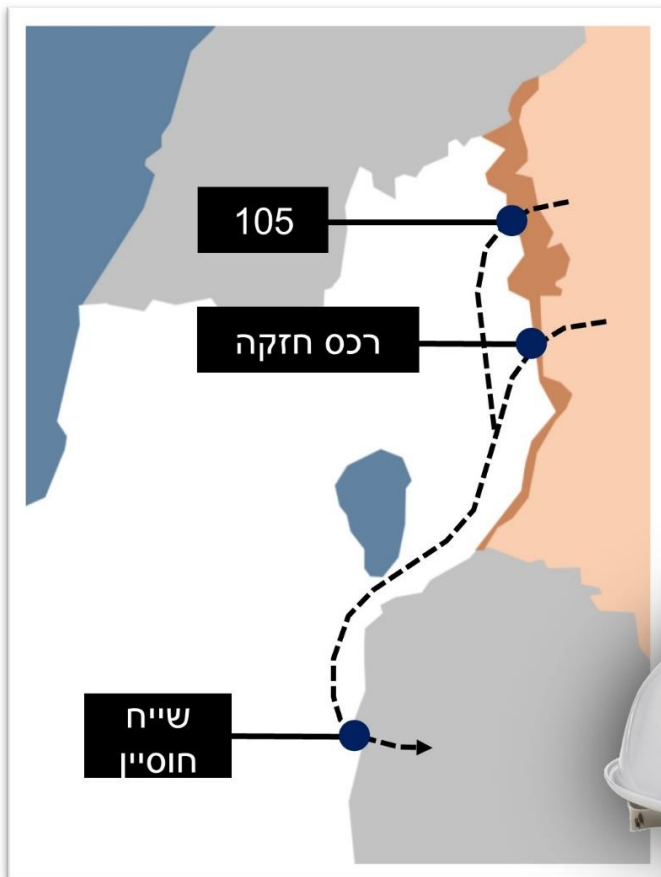
מתוך ראיון CNN של מפקד
שלוחת הקישור רמה"ג, רס"ן אפי ריבנר

"Their lives were in danger, and as the request was given to us, we were fully committed to assisting these people who had risked their lives to save other Syrians [...]"

For many years we were assisting the Syrian population and giving them humanitarian aid. [...] This is another chapter in this very significant operation."

רס"ן אפי ריבנר עם ילדה סורית בליל החילוץ

למרגלות **רכס חזקה** שברמת הגולן, פתחו כוחות צה"ל מאוגדת הבשן, מנהלת "שכנות טובה" וחיטבת הקש"ח את שערי הגדר ממנו חולצו "הקסדות הלבנות". משם, הועברו באוטובוסים דרומה, והועברו לירדן דרך **מעבר שייח חוסיין**.

נקודת פינוי נוספת נמצאה סמוך למוצב **105** שבצפון רמת הגולן.

29.7.2019

"חץ דורות" נוסף נחשף לציון יום השנה למבצע
בינלאומי-אזורי של צה"ל לחילוץ "הקסדות הלבנות"
מסוריה בראשות רח"ט קש"ח, סמאוי"ג 210, מח"ט 474
ומי שפיקד על מנהלת "שכנות טובה".

Google
Maps

עמוד
ענן

Jason D. Greenblatt
@jdgreenblatt45

The cooperation and coordination
necessary to save the White Helmets
yesterday was as intense as it was
gratifying. Countries buckled down and
got the job done.

2018 אחה"צ · 22 ביולי 11:31

דבריו של מפקד מנהלת שכנות טובה, סא"ל אייל

"אני שמח להיות חייל במדינה ובצבא
שמקיימים מבצע כזה, המביא לידי
ביטוי ערכים של אנושיות וחמלה.
זוהי מהות עבודתנו, וזהו רגע
משמעותי מאין כמותו."

פרסום ממשלת קנדה בעקבות החילוץ

"הקסדות הלבנות" הם מתנדבים אמיצים והיו הראשונים להגיב ולסכן
את חייהם כדי לעזור לאזרחים בסוריה. כשילדים, נשים וגברים בסוריה
נסו על חייהם, 'הקסדות הלבנות' רצו לתוך הסכנה, לתוך ההריסות, כדי
להציל את הפצועים"

חמת גדר

מפגשי שפיגל-מנצור

#7

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

1992-4

השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

תא"ל ברוך שפיגל

בתחילת שנות ה-50 נחתם הסכם חלוקת מי הירדן, בין ישראל, ירדן וסוריה. וועדה בעלת נציגים משלושת הצבאות, שדנה ביישום ההסכם, נפגשה באזור משולש הגבולות (חמת גדר) באופן עיתי, בתיווך "אונטסו".

על רקע המגעים המדיניים עם ירדן, וועדת המים היוותה הזדמנות להרחיב את השיח לערוץ הצבאי. מפקד יחידת הקישור לכוחות זרים (יקל"ז), תא"ל ברוך שפיגל, יצר באמצעותה קשר עם מקבילו הירדני, תא"ל מנצור אבו-ראשד.

הפגישות הלכו ותכפו, הקשר בין שפיגל למנצור נהיה ישיר יותר, ללא תיווך "אונטסו", ואף התבסס ערוץ קישור טלפוני – באמצעות טלפון סלולארי (אז המצאה מהפכנית) שניתן לשותף הירדני. באחד המפגשים, הגנרל מנצור הופתע כאשר שפיגל הסיעו אל הקריה בתל אביב, שם נפגש עם בכירים ישראלים.

"יוזמה זו פתחה את הדרך למפגשים נוספים בין קצינים בכירים משני הצבאות. בפרספקטיבה היסטורית, אין ספק שדפוסי היחסים הצבאיים הלא פורמליים שנוצקו בשנים 1992-1994 היוו מסד חשוב ליחסים הביטחוניים שיוסדו וקיבלו חותם פורמלי בהסכם השלום ואשר מהווים אדן בילטרלי עד היום."

תא"ל (מיל") מייק הרצוג, שימש כראש זירת ירדן באמ"ן מחקר, השתתף בפגישות שפיגל-מנצור

גשר ורדי

חמת גדר

הגשר ששימש לפגישת ועדת המים ומפגשי שפיגל-מנצור, היה גשר דינאמי (נפתח בעת אירוע ונסגר לצד הישראלי בשגרה) שהוצב על נהר הירמוך - גשר ורדי, (בעיקול 121 - חמת גדר). הגשר הינו למעשה החיבור הראשון בין המדינות. בהמשך, כחלק מהסדרי המים שנכללו בהסכם השלום, נבנה במקום סכר.

גשר ורדי

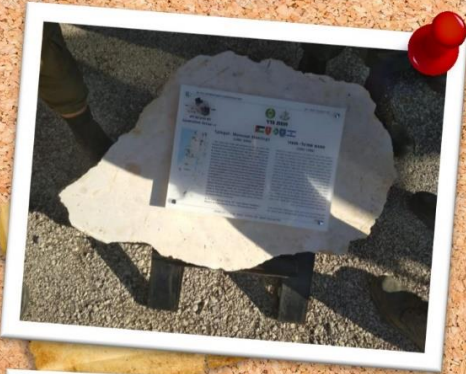
אזור הגשר כיום

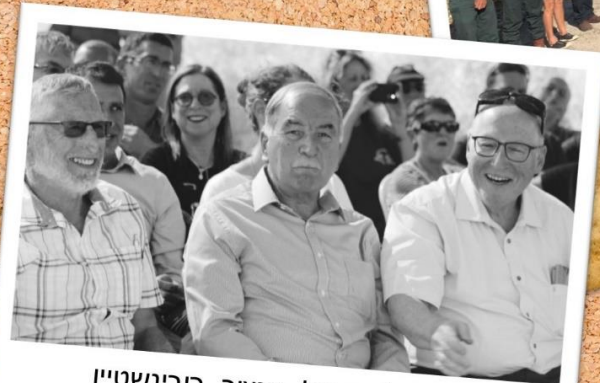
המהנדס יעקב ורדי על יד הגשר

הגשר נקרא על שם יעקב ורדי, מהנדס בכיר בחברה לתכנון המים לישראל (תה"ל). ורדי השתתף בוועדות המים שהנביטה את הקישור עם הירדנים, וניהל את הצד המקצועי של המשא ומתן בנושא המים עד לחתימתו במסגרת הסכם השלום ב-1994.

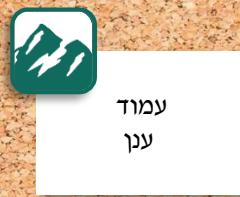
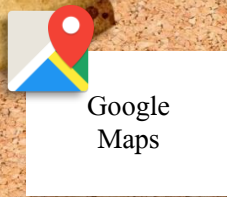
15.7.2019

"החץ" הונח באזור חמת גדר (מכונה עיקול ה-121) במקום שבו תא"ל (דימוס) ברוך שפיגל נפגש בחשאי (92-94') עם מקבילו מצבא ירדן. פגישות אלו בישרו וסייעו לחתימת הסכם שלום גלוי בין שתי המדינות. בטקס המרגש והיוצא דופן נפגשו שוב שני הצדדים בנוכחות רבים שסייעו ואפשרו חתימת הסכם השלום החיוני בין ישראל לירדן (ביניהם בלט, השופט אליקים רובינשטיין) ממשה"ח, ראשי המועצות האזוריות ותושבי האזור, אנשי "מקורות", נציגי החטמ"ר (ובראשם המח"ט), וחיילי וקציני חטיבת קש"ח ובמיוחד מרכז קישור ירדן (מק"י)...

משמאל: שפיגל, מנצור, רובינשטיין

שייח חוסיין

ממעבר צבאי זמני לתשתית קבועה

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

1994

השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

מעבר
שייח חוסיין
(נהר הירדן)

המיקום שימש כמעבר על נהר הירדן עוד מהעת העתיקה. ב-1917 הגשר שהקימו העות'מאנים פוצץ עם נסיגתם במלחמת העולם הראשונה, וגשר בריטי הוקם ב-1925. במהלך ליל הגשרים ב-1946, פוצץ הגשר על ידי הפלמ"ח. ב-1948 שוב פוצץ על ידי כוחות צה"ל, במהלך מלחמת העצמאות, על מנת למנוע חדירת אויב. ב-1967, במהלך מלחמת ששת הימים, נהרס הגשר סופית על ידי צבא ירדן. עם חתימת הסכם השלום, ב-1994, הונח במקום **גשר ביילי** (גשר מוטות פשוט). ב-1998 הוחלף **בגשר בטון** (בסיוע יפני). גלגולו של גשר שייח חוסיין לאורך השנים מבטא את היחסים בין המדינות – ממעבר צבאי זמני לתשתית קבועה.

פתיחת מעבר שייח חוסיין ("נהר הירדן") – גשר ביילי ירדני שנבנה ב-24 שעות

שלט שלוחת הקישור הצבאית "נהר הירדן" – שייח חוסיין, 15-2006 (עת חטיבת הקש"ח מוזגה עם החטיבה האסטרטגית)

29.8.2019

Google
Maps

עמוד
ענן

שדה התעופה חיפה

#9

מבצע "יונה" – אספקת טנקים צרפתיים

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

1 ביולי

1956

השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

ב-1955 סיפקה צ'כוסלובקיה למצרים כמויות גדולות של אמצעי לחימה (אמל"ח), ששינו משמעותית את מאזן הכוחות במזרח התיכון. בתגובה חתמה ישראל על הסכם חשאי עם צרפת על רכש עשרות טנקים, מטוסים וכלי נשק.

חלק מהעברת האמל"ח בוצעה באמצעות שלוש נחתות צרפתיות, שהפליגו מחופי צרפת אל נמל הקישון שבחיפה. לשם הפריקה, צה"ל גייס עשרות אזרחים עם משאיותיהם. המבצע החל ב-1 ביולי 1956, וארך כשלושה לילות.

באפריל ובאוקטובר 1956 התקיימו שני מבצעים חשאיים נוספים – מבצע "שחרית" ומבצע "אביבה", במסגרתם העבירה צרפת לישראל מטוסים רבים.

הרמטכ"ל משה דיין הזמין את המשורר הישראלי נתן אלתרמן לצפות בפריקת הציוד. בעקבות זאת, כתב שיר בשם "עוד יסופר" המתאר את האירוע.

"אולי זה לילה שהיה או לילה שיהיה, בו אפלולית חולות ורחש ים
בו חריקת-ברזל ושיח-סוד ורוח-מים מלוחה
וכמין תחושת מפנה מופלא וכמין תהיה: אילו ידע העם
מה התודה אשר חייב הוא נצח למעטים אשר הגו את המלאכה."

7.10.2019

טקס חשיפת "חץ הדורות" # 9, נערך השבוע
בנמל התעופה חיפה, לציון הסיוע שהגישה
צרפת לישראל ב-1956 (מבצע "יונה"). הטקס
נערך בראשות ראש חטיבת קשרי החוץ (קש"ח)
של צה"ל, מנהל נמל תעופה חיפה, מר מאיר
כהן, קונסול צרפת בחיפה, פטריס סרבונטי,
נספח צבא צרפת בישראל, אל"ם פייר-איב
גרנטה, נציג חטיבה 7 וקצינים מחטיבת קש"ח.

ה"חץ" מסמל את הקשר הבטחוני - צבאי בין
ישראל וצרפת ואת המשמעות של בעלי ברית
ושותפים במזרח התיכון.

Google
Maps

עמוד
ענן

Ambassade de France en Israel ישראל צרפת בישראל

October 11 at 8:31 AM

פטריס סרבונטי, הקונסול של צרפת בחיפה ופייר-איב גרנטה הנספח הצבאי, השתתפו
בחיפה בטקס לכבוד התמיכה הצבאית הצרפתית בצה"ל במהלך מבצע יונה בשנת
1956 בתעלה סואץ. זו הייתה הזדמנות להודות לחיל הים הישראלי על שיתוף הפעולה
עם צרפת ועל עגינתן הקבועה של ספינות צבא צרפתיות בנמל חיפה.

הפנימייה הצבאית לפיקוד

מחנה אחוזה – שת"פ בריטי עם המחותרות (1941)
וקורס הצניחה הצ'כי (1948)

#10

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

1940

1948

השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

המחנה הצבאי באחוזה, שבהר הכרמל, עבר גלגולים רבים – מחנה בריטי, ערבי, ישראלי. בהקשר לשיתוף פעולה צבאי בינלאומי, מספר המחנה שני סיפורים – האחד, על שיתוף הפעולה הצבאי עם הבריטים בימי מלחמת העולם השנייה, לנוכח האיום הנאצי; והשני, על בניין כוח בשיתוף צ'כוסלובקיה לאחר קום המדינה.

בסיס SOE

בעת מלחמת העולם השנייה, מתחם אחוזה שימש כבסיס של מנהלת המבצעים המיוחדים הבריטית (SOE). מנהלת זו הוקמה במטרה ללחום בגרמנים באמצעים עקיפים, ופעלה בשיתוף פעולה צבאי הדוק עם "ההגנה" (וביחוד הפלמ"ח, זרוע של "ההגנה").

בנוסף, מחנה אחוזה שימש לאימונים מיוחדים (Special NARKOVER – Training School – STS #102) – שכונה גם שכונה על שם ספר עלילתי בריטי על ביה"ס לפרחחים. בנוסף, פעל המחנה כבסיס עורפי לאימוני הפלמ"ח בקיבוץ משמר העמק. אחת ממחלקות הפלמ"ח, שפעלה באזור משמר העמק, נעזרה במחנה הבריטי לתחזוקה וניקוי נשקיה.

בעקבות תבוסת הכוחות הגרמניים ב-1942 בצפון אפריקה, הוסר האיום הנאצי על ארץ ישראל, ושיתוף הפעולה בין הבריטים למחתרות נפסק. יריבות ניצתה מחדש על רקע מאמץ ההעפלה.

בעקבות זאת, הבריטים החרימו את נשקי מחלקת הפלמ"ח. ב"הגנה" התקבלה החלטה לבצע פעולה צבאית על מנת להחזיק את הנשק. **מבצע הפריצה לאחוזה, בפיקודו של יהודה ארזי, צלח, והנשק הוחזר למחתרת.**

שת"פ עם צ'כוסלובקיה

ביולי 1948 העביר הצבא הצ'כוסלובקי קורס צניחה ליהודים שנשלחו מהארץ וניצולי שואה מאירופה. בוגרי קורס הצניחה הכינו תוכניות להקמת בית ספר לצניחה בארץ ישראל וגדוד צנחנים. **התוכניות נבחנו ואומצו במהרה על ידי המטה הכללי של צה"ל. בספטמבר 1948 הוקמה יחידת הצנחנים הראשונה במחנה אחוזה.**

בסיס האימונים
(Stráž pod Ralskem)

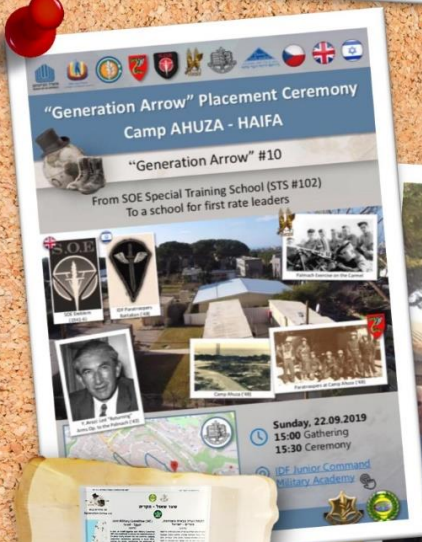
מחנה אחוזה, ובו מתקני אימוני צניחה

הצנחנים התאמנו במתקנים מיוחדים שהוקמו במחנה אחוזה, והמריאו לסבבי צניחה מבסיס רמת דוד – שהוקם בעת מלחמת העולם השנייה על ידי הבריטים (בסיס RAF) ולאחר קום המדינה הפך לבסיס חיל האוויר הישראלי. **המצנחים ששימשו את היחידה היו מעודפי הצבא הבריטי.**

22.9.2019

טקס הנחת "חץ הדורות" מספר 10, נערך השבוע בפנימייה הצבאית לפיקוד בחיפה/אחוזה הסמוך לבית הספר "הריאלי העברי" בחיפה. טקס חשיפת "חץ הדורות" נערך בהשתתפות השגריר הבריטי בארץ, סגן הנספח הצבאי הבריטי, נספח הצבאי הציכי, סגן ראש עיריית חיפה, מנהל הפנימייה הצבאית, מנכ"ל "הריאלי", תא"ל במיל' רון כתרי ושורת חוקרים מהארץ ומבריטניה.

מזכרת

החוקר הצבאי הבריטי מר פול מקיו

Google Maps

עמוד ענן

נמל יפו

טיבוע אל-אמיר פארוק - שת"פ איטלקי

תיאום
מבצעישיח
ותקשורת

22 באוקטובר

1948

השפעה

מאמץ
הומניטרימניעת
חיכוך

אל-אמיר פארוק הייתה אניית הדגל של הצי המצרי בזמן מלחמת העצמאות. האנייה הפצצה באופן תדיר את ערי החוף הישראליות, ותרמה לעליונות המצרית בזירה הימית.

שליחי הרכש הישראליים באירופה חיפשו ציוד שייתן יתרון לצה"ל במערכה הימית. השליחים, שהתרשמו מהאפקטיביות של הצי האיטלקי, מצאו במפעל סמוך למילנו מספר סירות נפץ.

הסירות הממונעות (Speed Boats) הופעלו על ידי הקומנדו הימי האיטלקי (Flottiglia MAS) נגד בריטניה במלחמת העולם השנייה. הן נועדו להשטה במהירות רבה אל עבר המטרה, ורגע לפני ההתנגשות המשיט היה קופץ למים ונאסף ע"י סירה אחרת.

הסירות נרכשו, ונמצא לוחם קומנדו ימי לשעבר, פיורנצו קפריוטי האיטלקי, שידריך את חיילי צה"ל להשתמש בהן.

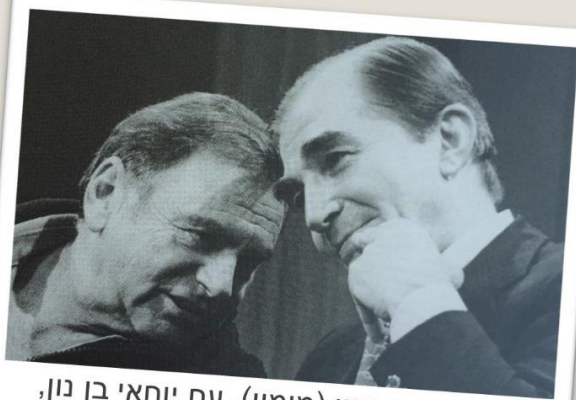

ב-22 באוקטובר, 1948, התגלה באמצעות תצפית אווירית שהאמיר פארוק ושולת מוקשים עושות דרכן אל חופי עזה, עמוסות במאות חיילים וציוד רב. **דוד בן גוריון אישר לתקוף אותן**, על אף הפסקת האש שכפתה מועצת הביטחון.

חמישה לוחמים של "**היחידה לחבלה ימית**" (לימים שייטת 13), בפיקוד יוחאי בן נון, יצאו מנמל יפו עם שלוש סירות נפץ וסירת איסוף. הפעולה צלחה, **האמיר פארוק טובעה** והאיום על חופי הארץ הוסר.

ראש הממשלה דוד בן גוריון והרמטכ"ל יעקב דורי, עם צוות הטיבוע של האמיר פארוק

פיורנצו קפריוטי (מימין), עם יוחאי בן נון, מפקד "היחידה לחבלה ימית" שפיקד על המבצע

בין לוחמי "**היחידה לחבלה ימית**" ל**פיורנצו קפריוטי** נרקם קשר מיוחד בשעה שהדריכם באימונים בכנרת ובפריסה המבצעית בנמל יפו. המדריך האיטלקי אף התנדב להשתתף במבצע, אך לא עשה זאת מחשש שאם ייפול בשבי מצרי, יסבך את איטליה בתקרית דיפלומטית. בשנת 1992 הוענק לקפריוטי התואר "**מפקד כבוד של שייטת 13**", על ידי מפקד חיל הים הישראלי.

29.10.2019

ערוץ 7
www.inn.co.il

מצדיעים לסיוע האיטלקי במלחמת העצמאות

"חץ דורות" לציון הסיוע האיטלקי לצה"ל במבצע להטבעת אוניית "האמיר פארוק" נחשף השבוע בנמל יפו.

בנמל יפו התקיים השבוע טקס חשיפת "חץ דורות" לציון הסיוע האיטלקי לצה"ל במבצע להטבעת אוניית "האמיר פארוק" במלחמת העצמאות.

בטקס נכחו מפקד שייטת 13 אלי"מ ד', רח"ט קשרי החוץ של צה"ל, נספחי ההגנה וקונסול איטליה, סגן עיריית ת"א-יפו, רס"ן (דימוס) זלמן אברמוב שהשתתף במבצע להטבעת האונייה, משפחות הלוחמים שהשתתפו במבצע ואנשים ששירתו בפלי"ם.

מפקד שייטת 13: "מבצע זה היווה את הגנטיקה וערכיה של השייטת, כמו אז כך גם היום כל דור ואתגריו הוא. אני מצדיע למייסדים וזוכר את שיתוף הפעולה האיטלקי, זוהי המורשת וההיסטוריה של שייטת 13 שבינואר ימלאו 70 שנה להקמתה"

Google
Maps

עמוד
ענן

ספריית בית אריאלה (הקריה)

הוועדה הצבאית המשותפת (JMC) והקמת היקל"ז

#12

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

1979-1982

הסכם השלום עם מצרים, שנחתם ב-1979, קבע כי תוקם וועדה צבאית משותפת ישראלית-מצרית (Joint Military Committee / Commision) שתפקח ותיישם את נסיגת צה"ל מסיני על פי לוח זמנים קבוע. הוועדה הוקמה (1979) ובראשה עמד תא"ל דב שיאון, לימים מפקד יחידת הקישור לכוחות זרים (יקל"ז). הוועדה סימנה את הגבול באבני גבול (א.ג.). מרבית אורכו של הגבול הוסכם על שני הצדדים, למעט אזור טאבה.

על פי הסכם השלום, הוועדה יועדה לפיזור עם תום נסיגת צה"ל מסיני, ועם פיזור, יוקם מנגנון קישור צבאי. בפועל, היא שימשה כבסיס ליחידת הקישור. ב-1984, הוועדה אוחדה עם הקשל"ם (יחידת הקישור לאו"ם) שתחת אג"ם, והוקמה היקל"ז (יחידת קישור לכוחות זרים), בפקודו של דב שיאון.

” משרדו, הממוקם במרתף של בניין ציבורי חדש במרכז תל אביב [ספריית בית אריאלה], ודאי אינו כלשכתו של היו"ר המצרי, שותפו הצמוד בוועדה. שני שולחנות וכמה כסאות. זה הכל. על קירות הבטון החשוף שלושה ציורים: שניים – רשמים ממלחמת יום הכפורים [...] קו הטלפון, הממוקם לימינו, מחברו ישירות אל הוועדה המצרית בקאהיר. ”

עיתון מעריב, 25/1/1980

תא"ל דב שיאון

24.10.2019

"חץ דורות" #10 נערך לאחרונה בראשות ראש אגף התכנון (אג"ת), אלוף אמיר אבולעפיה, לציון 40 שנה לוועדה הצבאית המצרית-ישראלית המשותפת - כלי מרכזי בשמירת השלום המצרי-ישראלי.

את הטקס כיבדו בנוכחותם נציגי משרד החוץ (כולל, שגרירנו הקודם במצרים, השגריר דוד גוברין); נציגי ארה"ב וכוח המשקיפים הרב-לאומי (MFO); הגברת יעל דיין, רעייתו של תא"ל דב שיאון ז"ל; הגברת בינה שריב, רעייתו של תא"ל מאיר שריב ז"ל, סגנו של שיאון; ואל"ם (דימוס) יהודה פורת, נציג חיל האוויר בוועדה ועוזרו של שיאון.

מזכרת

אל"ם (דימוס) יהודה פורת

Google Maps

עמוד ענן

מפקדת פיקוד העורף

שת"פ בריטניה וצרפת במבצע "קדש"

#13

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

אוקטובר

1956

השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

ב-29 באוקטובר 1956 החלה מלחמת סיני – מבצע "קדש". במהלכו פעל צה"ל בתיאום עם כוחות בריטיים וצרפתים כנגד מצרים. צה"ל פתח במבצע מוצנח ובהתקדמות קרקעית לעומק חצי האי סיני. בריטניה וצרפת פתחו במערכה אווירית, ובמבצע מוצנח-מושט להשתלטות על תעלת סואץ.

שתי טייסות צרפתיות, 18 מטוסים בכל אחת, פעלו מהארץ (מהבסיסים לוד, סירקין ורמת דוד). חילות האוויר של בריטניה וצרפת פעלו לצד חיל האוויר הישראלי, השיגו עליונות אווירית בחצי האי, והגנו על העורף הישראלי.

במהלך מבצע "קדש", מוקמה מפקדת המבצעים האוויריים של צרפת בסמוך למפקדת חיל האוויר הישראלי. המפקדות פעלו בתיאום הדוק.

לימים עברה מפקדת חיל האוויר הישראלי מרמלה לקריה. כיום הבסיס משמש את מפקדת פיקוד העורף (פקע"ר), שממשיכה לגלם את מחויבות ישראל וצה"ל להושיט יד מסייעת בכל מקום מסביב לעולם.

28.10.2019

פרויקט "חץ הדורות" הונצח ברמלה

המדובר בפרויקט ייחודי וערכי של החטיבה המטכ"לית לקשרי חוץ בצה"ל בפיקודו של תת אלוף ארז מייזל, המהווה שיקוף ומיסוד אבני הדרך בפעילות הצבאית הבינלאומית של צה"ל, והפעם עם חיל האוויר הצרפתי ב-1956. סגן ראש העיר מאור אשש: "ברצוני להביע את הערכתי ותודתי לחיילי החטיבה המטכ"לית, המהווים סמכות צה"לית מקצועית לכלל הפעילות בהיבטי שיתופי הפעולה וקישור צבאי אזורי ובינלאומי בשגרה ובחירום, וכמובן תודה מיוחדת לאנשי חיל האוויר הצרפתי"

סקס הנחת 'חץ הדורות' במפקדת פיקוד העורף

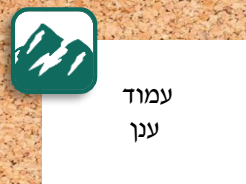
#חץ הדורות 13

מבצע 'קדש' / המפקדה האווירית של חיל האוויר הצרפתי בישראל (1956)

יום שני, 28.10.19
12:40 התכנסות
13:00 סקס

תפקודת פקע'ר

אנשי קשר: טל מנושה 052-9204357 שיר ויס 052-4696471

הר איתן

פריסת פטריוט הולנדי
במלחמת המפרץ הראשונה

#14

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

אוגוסט

1990

השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

רקע – מלחמת המפרץ ו"פטריוט"

באוגוסט 1990 פרצה מלחמת המפרץ (במבצע סופה במדבר) – בין קואליציה של כ-34 מדינות ובראשן ארה"ב, לבין עיראק, בעקבות פלישתה לכווית. במהלך הלחימה, שיגרה עיראק כ-39 טילים מסוג "סקאד" לעבר ישראל, חובם לעבר גוש דן. **סוללות "פטריוט"** – מערכת נגד מטוסים וטילים בליסטיים – **מארה"ב והולנד** היוו אמצעי ההגנה היחיד כנגד הטילים העיראקיים.

סוללת "פטריוט" הולנדית
נפרסה בהר איתן, ותרמה
להגנת אזור ירושלים.

אתר סוללת פטריוט הולנדית (הר איתן)
מימין לשמאל: מפקד האתר הישראלי, מפקד
סוללה הולנדית, ראש עיריית ירושלים, המפקד
הישראלי שהקים את האתר

27.10.2019

טקס הנחת "חץ הדורות" ה#14, התקיים בשבוע בהר איתן הסמוך לירושלים בראשות רח"ט קש"ח, ושגריר הולנד בישראל מר האנס דוקטר, לציון 28 שנים לפריסת סוללת הפטרוט ההולנדית בישראל במלחמת המפרץ.

בטקס נכחו מנהל מחוז מרכז בק"ל, אל"ם מילי חיים מסינג, נציג מערך ההגנ"א, תא"ל במילי דורון גביש, מר חיים גולדפוס (ששירת עם ההולנדים בסוללה) ואשתו, נספ"ח הולנד וכלל מפקדי וחיילי חטיבת הקש"ח.

עמוד ענן

מקווה ישראל

פריסת פטריוט אמריקאי
במלחמת המפרץ הראשונה

#15

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

אוגוסט

1990

השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

ראו רקע: מלחמת המפרץ ו"פטריוט" – עמ' 37

עוד לפני מלחמת המפרץ, רכשה ישראל מארה"ב סוללות פטריוט. עם פרוץ המלחמה, סיפקה ארה"ב לישראל סוללות פטריוט נוספות במחיר מוזל, ומשלחת של צה"ל יצאה לארה"ב על מנת ללמוד להשתמש במערכת. אולם לאחר נפילות רבות של טילי סקאד בישראל, הובן כי אין די זמן לסיום הכשרת הישראלים. כוח בפיקוד אמריקני נשלח לישראל, על מנת לאייש סוללות פטריוט שנפרסו בגוש דן וחיפה.

אחת מהסוללות האמריקאיות נפרסה במקווה ישראל.

"גבעון", 1991

את פריסת הפטריוט האמריקאי, תיאמו "גבעון" – אנשי מילואים שהיו אחראיים לתיאום מבצעי עם צבא ארה"ב בחירום.

3.10.2019

הטקס נערך בחדר הדיונים ההיסטורי של כפר הנוער בהשתתפות נספחות ההגנה האמריקנית בישראל, ראש חטיבת קשרי החוץ של צה"ל, תא"ל ארז דוד מייזל ומנכ"ל כפר הנוער "מקווה ישראלי", מר רונן צפריר. "החץ" מציין את השותפות העמוקה בין צה"ל למערכת הבטחון האמריקנית, במיוחד בתחום ההגנה האווירית שמאז 1991 התפתח מאוד וכיום מקיף תוכניות בניין כוח, תרגילים ומפגשים מפקדים בכירים.

Google Maps

עמוד ענן

טקס הנחת 'חץ הדורות' במקווה ישראל
 #15 "חץ הדורות"
 USA - Israel military partnership: Special in kind - tried & proven bond!
 סופה במדבר (19) מריסה סוללות "פטריוט", טקס אמריקאי בהגנה על העורף הישראלי

יום חמישי, 3.10.19
 09:45 התכנסות
 10:00 טקס

מחוז ישראל

אנשי קשר: רס"ן מיכל אליהו 054-6843366

בסיס חצור

סיוע בינלאומי במסגרת גלי השריפות

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

2016

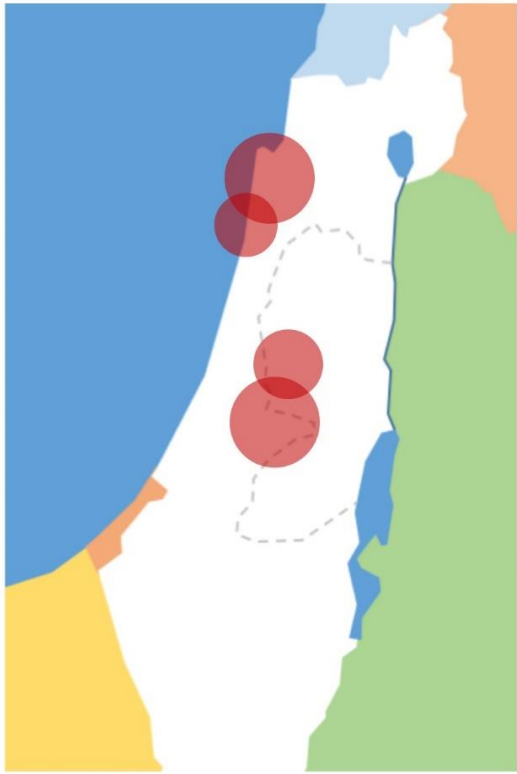
2019

השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

מוקדי השריפות המרכזיים

מבצע "מבחן אש" (2016)

ב-22 בנובמבר 2016, פרץ גל שריפות בכל רחבי הארץ. רשות הכבאות וההצלה התמודדה עם למעלה מ-1,700 שריפות, כשהגדולות שבהן בחיפה, זכרון יעקב, גוש טלמונים והרי ירושלים. ישראל פנתה למדינות שונות לקבלת סיוע.

מטוסי ומסוקי כיבוי זרים

אוקראינה, אזרבייג'ן, איטליה, ארה"ב, בריטניה, טורקיה, יוון, מצרים, ספרד, צרפת, קפריסין, קרואטיה, רוסיה.

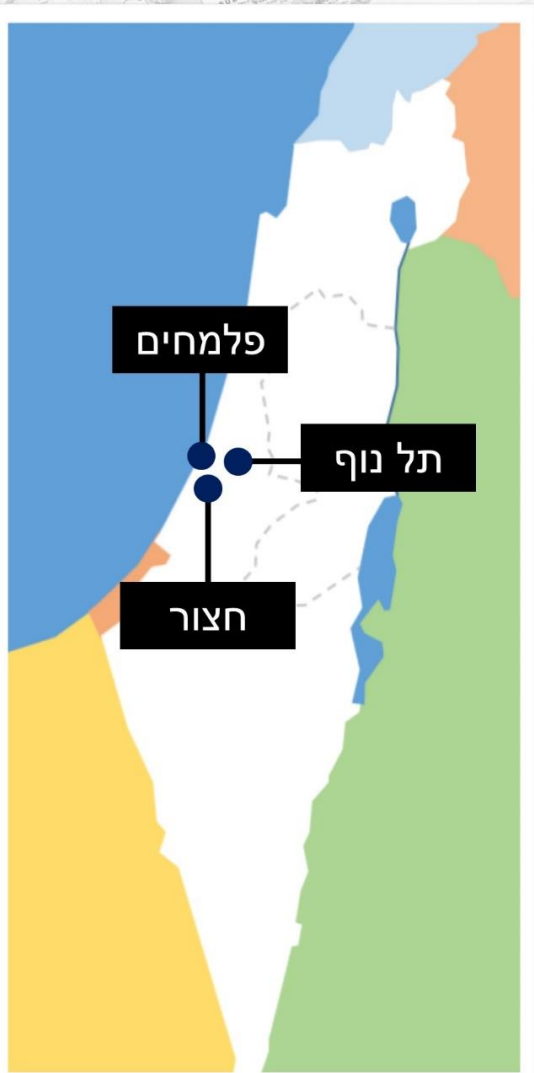
מטוס כיבוי קרואטי
ממלא מכליו בנמל אשדוד

בנוסף, ירדן והרשות הפלסטינית שלחו מספר כבאיות וצוותי כבאים לעזרת ישראל. כ-10 מדינות נוספות הציעו סיוע, אך ישראל הודיעה כי כבר אין צורך.

מבצע "אש חמה" (2019)

ב-23 במאי 2019 פרץ גל שריפות, בלמעלה מ-1,000 מוקדים. לאחר שישראל ביקשה סיוע, נשלחו מטוסים ומסוקים מכ-5 מדינות: מצרים, יוון, קרואטיה, קפריסין, ואיטליה.

פלמחים

תל נוף

חצור

בסיסים שהשתתפו במבצעי הכיבוי

טקס סיום בבסיס תל-נוף (26.5) - הוקרה לצוותי הכיבוי הזרים

"כבאים ישראלים ומסוק מצרי עבדו ביחד..."

זוהי המשמעות של שלום" (דובר ראש הממשלה)

שריפה גם במושב של יעקב (פעם מבית עזרא, תמיד מבית עזרא) ומסוק מי 8 מצרי (!!!) מסייע בכיבוי השריפה. אז מי אמר שיש שלום קר 🔥 עם מצרים?

בשני האירועים חטיבת הקש"ח פעלה כרכיב לאומי ואפשרה מאמץ לאומי בין-ארגוני לכיבוי השרפות, ולסיוע לאוכלוסייה האזרחית. היוזמה הניבה שיתוף פעולה בינלאומי יוצא דופן.

24.9.2019

חשיפת "חץ הדורות" והרמת כוסית לרגל ראש השנה נערכה לאחרונה בבסיס חה"א חצור. ה"חץ" מסמל שותפות אזורית-בינ"ל ועבודת צוות לאומית כמכפיל כוח מבצעי ומציין את הירתמותן של מדינות למאמצי כיבוי השריפות הנרחבות שפרצו בארץ (2016, 2019).

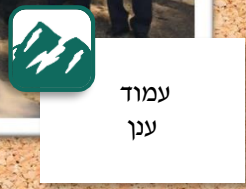
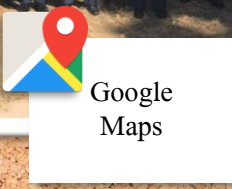
בטקס, נשאו דברים מפקד בסיס חה"א (מוקד הפעלת "קואליציית המלחמה באש"), רח"ט קש"ח ונספח ההגנה היווני בישראל (בשם כלל הנספחים). השתתפו נספחי הגנה מקפריסין, הממלכה המאוחדת, צ'כיה, איטליה, קרואטיה, ספרד והפדרציה הרוסית, נציגי הרשות הארצית לכבאות והצלה לישראל, חיל האוויר ומערך הקש"ח של צה"ל.

מודים לכל המדינות שבאו (ובאים) לסייע לנו בלחימה בשריפות.

גם אנו נכונים מתמיד לסייע.

מזכרת

נהריים

פגישות גולדה-המלך עבדאללה

תיאום
מבצעישיח
ותקשורת

1947

השפעה

מאמץ
הומניטרימניעת
חיכוך

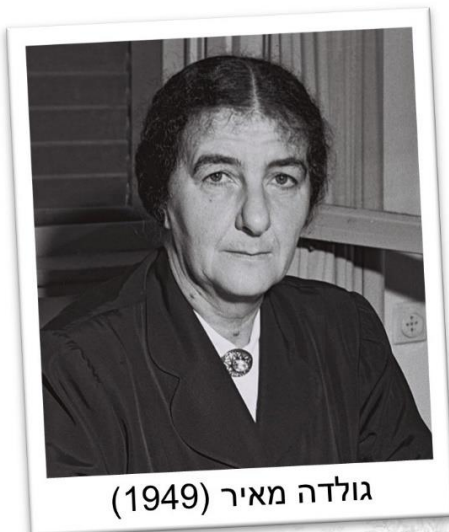
ב-30 בנובמבר 1947, פרצה **מלחמת העצמאות** בתקיפות ערביי ארץ ישראל על היישוב היהודי. על אף שהנהגת היישוב ידעה שאם תוכרז מדינת ישראל, יפלוש אליה צבאות מדינות ערב השכנות, בחודש מאי 1948 הוחלט לעשות כן.

בחודשים קודם ההכרזה, קיימה **גולדה מאיר, ראש המחלקה המדינית של הסוכנות היהודית**, שתי פגישות חשאיות עם עבדאללה מלך ירדן, בניסיון להניא אותו מתקיפת המדינה לכשתקום.

בפעם הראשונה נפגשתי עם עבדאללה בתחילת נובמבר 1947. הוא הסכים להיפגש אתי [...] **בבית אחד בנהריים שעל הירדן**, במקום שהיתה תחנת כוח הידרו חשמלית של חברת החשמל לארץ ישראל. [...] הוא הבהיר במהירות את עיקר העניין: הוא לא יתן ידו לשום התקפה ערבית עלינו. הוא תמיד יישאר ידידנו, אמר, וכמונו גם הוא רוצה בשלום יותר מאשר בכל דבר אחר.

מתוך ספרה של גולדה מאיר, "חיי"

גולדה מאיר (1949)

בפגישתם השנייה, שינה המלך עבדאללה את גישתו, אמר לגולדה מאיר שהעניינים כבר לא בשליטתו, והציע לה שירדן תשלוט על שטח ישראל. גולדה סירבה, יומיים לאחר מכן חתמה על מגילת העצמאות, **וירדן פלשה לשטח ישראל** יחד עם שאר מדינות ערב.

15.7.2019

Google Maps

עמוד ענן

קורס מש"קי קשרי חוץ באתר ה"חץ"

מעבר רבין

חתימת הסכם השלום עם ירדן

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

1994

השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

ב-26 באוקטובר 1994 נחתם הסכם השלום במסוף ערבה, לימים **מסוף רבין**. על החוזה חתמו ראש הממשלה יצחק רבין, המלך חוסיין, ונשיא ארה"ב ביל קלינטון. בעקבות הסכם השלום כל מדינה הפכה פתוחה לאזרחים, לתיירים ולסחורות משכנתה. **מעבר רבין** מסמל כיום גשר בין אנשים ותרבויות, מקדם הבנה, כבוד הדדי ופריחה כלכלית בין שני עמים.

מימין: תא"ל ברוך שפיגל, מפקד יחידת הקישור לכוחות זרים (יקל"ז), מגיש מסמכים לשולחן החתימה על ההסכם

לאחר חתימת הסכם השלום, הוקמו בישראל ובירדן **יחידות קישור צבאיות**, עבור יצירת מנגנון אבטחה משותף של הגבול, ופיתוח שיתוף פעולה בין שתי המדינות. הפונקציה הישראלית מכונה מרכז קישור ירדן (מק"י). שלוחות של יחידת הקישור הוקמו בשלושת **מעברי הגבול** – רבין, אלנבי, ושייח חוסיין ("נהר הירדן"). שלוחות אלו משמשות כמפקדות קישור גזרתיות ודרך מתנהל השיח הצבאי.

2.10.2019

Google
Maps

עמוד
ענן

מעבר טאבה

חתימת הסכם השלום עם מצרים

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

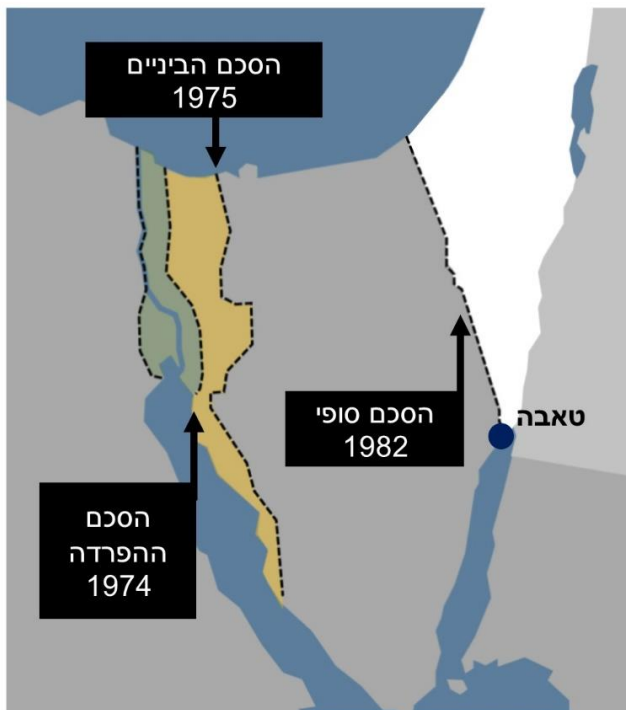

1979

השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

שלבי הנסיגה מסיני, 1974-1982

בינואר 1974 רמטכ"לי ישראל ומצרים חתמו על הסכם הפרדת הכוחות באוהל דיונים בסיני. ההסכם קבע שישראל תיסוג כ-20 ק"מ מזרחה לתעלת סואץ, ונקבעו אזורי דילול.

בספטמבר 1975 נחתם הסכם ביניים בין ישראל למצרים בז'נבה. במסגרת ההסכם, צה"ל נסוג מרצועה רחבה נוספת בסיני.

בספטמבר 1978, בתיווכה של ארה"ב, ישראל ומצרים נחלצו מקיפאון במשא ומתן וחתמו על הסכמי קמפ דייוויד, שהיוו מסגרת לחתימה על הסכם שלום.

ב-29 במרץ, 1979, נחתם בבית הלבן הסכם השלום בין ישראל ומצרים. במסגרת ההסכם נקבע כי צה"ל יוסג אל הגבול של 1949, למעט רצועת עזה – שנותרה שטח ישראלי. אזור טאבה נותר במחלוקת.

27.5.2019

Google
Maps

עמוד
ענן

הוועדה הצבאית המשותפת לישראל ולמצרים, שהוקמה עם חתימת הסכם השלום (1979), סימנה את הגבול במשותף. מחלוקת על מיקום הגבול התעוררה באזור טאבה.

מקור המחלוקת נבע מאי הבהירות בנוגע לגבול 1906, בין האימפריה העות'מאנית לאימפריה הבריטית. הוצעה פשרה על פיה שני שלישים מטאבה יועברו למצרים, אך ישראל דחתה אותה, משום שרצתה לשמר ריבונותה באזור. לבסוף מוסד הבוררות הבינלאומי קבע שטאבה כולה שייכת למצרים.

לאחר הבוררות הבינלאומית, במבצע "שירלי" שערך מספר שבועות, הוזזו כמה אבני גבול למיקומן המדויק, על ידי אנשי היקל"ז בפיקודו של תא"ל יקותיאל מור, אנשי הוועדה המצרית, והכמ"ר.

מעבר ניצנה

ועדת שביתת הנשק עם מצרים

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

ינואר - יולי
1949

השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

ראו רקע: ועדות שביתת הנשק – עמ' 11

בתום מלחמת העצמאות, 1949, ועדת שביתת הנשק הישראלית-מצרית התכנסה בעוג'ה אל חפיר – בסיס עות'מאני במקורו, ניצנה בעברית. האזור, שנכבש בדצמבר 1949 במבצע חורב, נקבע כשטח מפורז. שלושה מבנים עות'מאנים שימשו את אנשי הוועדה להתכנסות ודיונים, מחסן ומטבח, ומבנה מגורים בו לנו הישראלים והמצרים במשותף.

במסגרת הסכם שביתת הנשק עם מצרים, הנגב הוכר כחלק משטחה של מדינת ישראל, פרט לרצועת עזה.

עוג'ה אל חפיר (ניצנה) – מבני שביתת הנשק.
למטה – רכבי או"ם.

היום הישיבה הראשונה
בעוג'ה של ועדת
שביתת הנשק
תל-אביב (א.פ.) – ועדת שבי-
תת הנשק תתכנס היום בשעה
11 לפנה"צ לפגישתה הראשונה
בעוג'ה. גנרל ריילי יהיה הו"ר
בישיבה זו.
חברי ועדה הישראלים הם:
סגן אלוף זרובבל ורמל, רב-סרן
עמוס סוחאציבר ורב-סרן איתן
ברעם.

בספטמבר 1955, בעקבות הפרות מצריות של פירוז ניצנה שגרר השתלטות צנחנים ישראלים על האזור, מקום כינוס הועדה הישראלית-מצרית הועתק לגבול הצפוני של רצועת עזה, ליד קיבוץ מפלסים, כיום אנדרטת "חץ שחור".

28.8.2019

From ceasefire between neighbors to Peace between Partners

בטקס השתתפו מנהל המסוף, נציג מצרי, ראש מועצת רמת הנגב, נציג הכמ"ר בישראל, קציני וחיילי קישור של הכמ"ר (שבאו במיוחד מבסיסי הכוח בסיני), סמח"ט "פארן", קציני ומפקדי חטיבת הקש"ח ובמיוחד מרכז קישור דרום (מרק"ד).

מעבר הגבול ניצנה ע"ש אריה (לובה) אליאב ממלא תפקיד מרכזי בכינון הסכם השלום עם מצרים - מעבר גבול בין שתי המדינות שנפתח ב-1982.

Google Maps

עמוד ענן

Invitation to 'Generation Arrow' Placement Ceremony
 "Generation Arrow" #20
 Nizana Border Crossing
From ceasefire between neighbors to Peace between Partners

*"I am sure the Egyptian military would agree to be my roommate!" After a moment of hesitation he responded: "Yes, why not?" As we began our relationship, he told me the only rule he had for me was that I should not be a burden on the Egyptian side. If I stayed all my relationship would be a burden on the right side."
 - LTC Ibrahim Cohen, Member of the Amman Committee 2002-03*

Wed. 28th Aug 2019
 11:30 Gathering
 12:00 Ceremony

Nizana Border Crossing

tiny.cc/Nizana-1Q1

POC: Tal Maschkowski +972-50-302-6666
 Eli Teicher +972-50-978-3704

לטרון

אספקת טנקים אמריקאיים
באמצעות גרמניה

#21

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

1964

עד אמצע שנות ה-60, שיתוף הפעולה בין ישראל לארה"ב היה סמוי. ארה"ב רצתה לשמר את יחסיה הטובים יחסית עם מדינות ערב, וישראל ביקשה לקבל תמיכה גם מבריה"מ והגוש המזרחי. משום כך, ספקיות הנשק העיקריות של ישראל היו אירופאיות – בעיקר צרפת.

לוי אשכול ולינדון ג'ונסון בבית הלבן

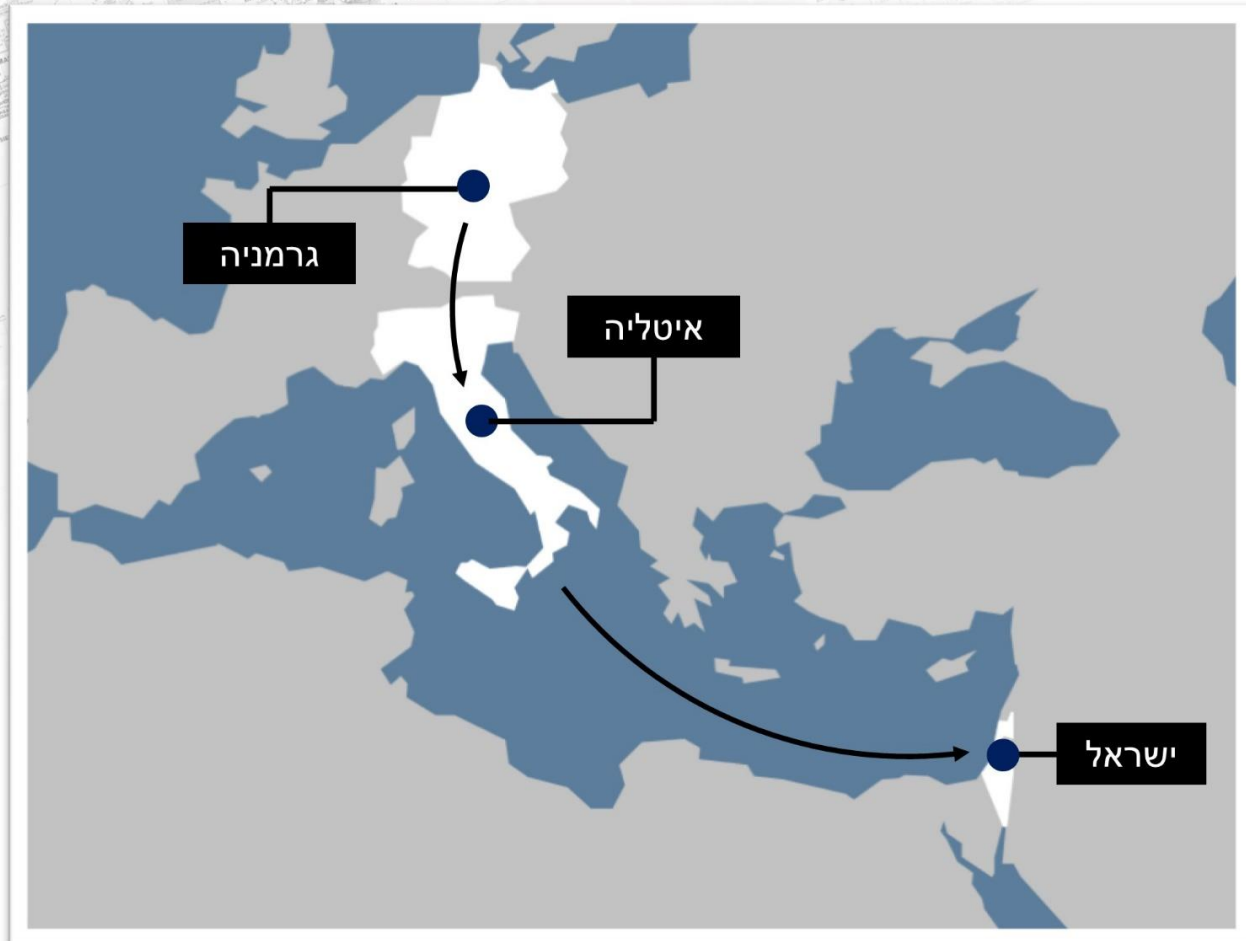
ביוני 1964, לאחר עבודת מטה מקדימה, פגש ראש הממשלה לוי אשכול את נשיא ארה"ב לינדון ג'ונסון בבית הלבן. השניים סיכמו על סיוע באספקת כ-250 טנקים אמריקאיים מסוג "פטון" לישראל.

על מנת שמעורבות ארה"ב באספקה תישאר חשאית, ארה"ב פנתה לגרמניה בבקשה שהטנקים יסופקו מעודפיה.

הטנקים שיצאו מגרמניה הועברו לאיטליה, שם עברו עבודות תחזוקה. מאיטליה הועברו לישראל.

ה"חץ" ממקום במוזיאון "יד לשריון" בלטרון

משלחת של כ-40 קציני צה"ל בפיקוד רס"ן ג'קי כהן (לימים אלוף), מג"ד בחטיבה 7, יצאה לגרמניה לצורך אימונים וקליטת הטנקים. עם חזרתם הוקם גדוד "סופה" בחטיבה 7, במחנה נתן שבסמוך לבאר שבע. היה זה גדוד הפטונים ("מגח" בעברית) הראשון בצה"ל (מספרו 79).

פגישת אשכול-ג'ונסון הניעה תהליך שלימים יביא לחתימת הסכם בשם "מזכר ההבנות" (MOU), שהניח את התשתית לברית עם ארה"ב, ומהווה נקודת מפנה היסטורית בדיפלומטיה הישראלית.

28.10.2019

Google Maps

עמוד ענן

מזכרת

עם מספר קצינים מהמשלחת לגרמניה, כיום אלופים בדימוס

טקס הנחת 'חץ הדורות' בלטרון

#21 "חץ הדורות"

אספקת טנקים אמריקאיים באמצעות גרמניה (1964)

יום שני, 28.10.19
09:40 התכנסות
10:00 טקס

דו-לשוני: עברית / אנגלית

אנשי לשר: טל תנועה: 052-9204357 שיר זיון: 050-4696471

For us in the IDF, Germany's support for the state of Israel and our defense is highly appreciated and treasured.

We have a saying: "Talk is important but it's always better also to carry a large stick... which we all prefer not to use, but feel more confident for its presence". Germany's support is essential in the building of our confidence. We thank you.

מתוך דברי רח"ט קש"ח

קטע תיעודי: "המסע לארץ משה"

מחנה גדעונים (צריפין)

#22

מחנה בריטי מכשיר
דור מפקדי צה"ל (1941)

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

1939

השפעה

מאמץ
הומניטרי

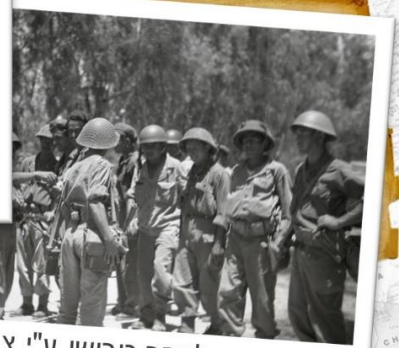
מניעת
חיכוך

תולדותיו של מחנה סרפנד ממחיש את החיבור בין צה"ל לצבא בריטניה בשנותיה הראשונות של המדינה. מעבר לכך שהוקם על ידי הבריטים והוא משמש את צה"ל עד היום, קודם להקמת המדינה הוכשרו בו ע"י הבריטים מתנדבים צעירים מהיישוב העברי, לימים מפקדי צה"ל ואף רמטכ"לים.

עם פרוץ מלחמת העולם השנייה ב-1939, סרפנד הפך למרכז הקליטה וההדרכה של מתגייסי היישוב לצבא הבריטי. המחנה היווה תחנה ראשונה עבור מרבית הפלוגות העבריות, בו עברו טירונות והכשרות בסיסיות. בנוסף, הוקם בסרפנד בית ספר לקצינים. בסמוך לסרפנד הוקם בסיס תקשורת ("גבעת האלחוט") בו פעלה יחידת סיגינט בריטית (כיום מחנה גדעונים של חיל התקשוב).

בין בוגרי בית הספר לקצינים שבסרפנד: רמטכ"לי צה"ל לעתיד חיים לסקוב ומרדכי מקלף, ומפקדים נוספים, ביניהם אפרים בן ארצי (לימים נספחנו הראשון בארה"ב). בהמשך, השתלבו בשדרת הפיקוד הבכירה של צה"ל. מפקדים אלו זכו לאמון רב מצד ראש הממשלה הראשון, דוד בן-גוריון, שתמך במינויים לצמרת צה"ל.

סרפנד לאחר כיבושו ע"י צה"ל ב-1948

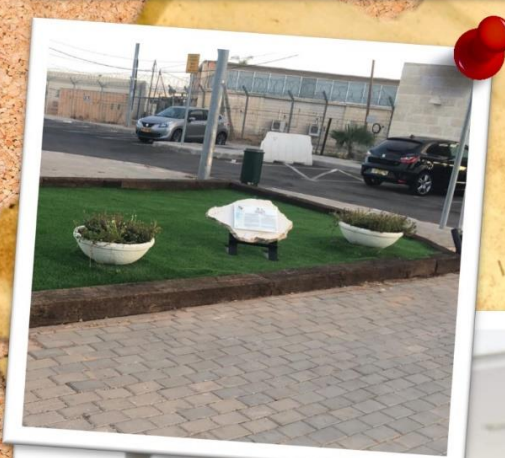
2.10.2019

טקס חשיפת "חץ הדורות" מספר 22, נערך השבוע במחנה "גדעונים" (של אגף התקשוב) לציון שת"פ צבאי-בטחוני בריטי-ישראלי. טקס ה-"חץ" נערך בראשות רח"ט קשי"ח של צה"ל, קשר"ר, תא"ל יריב ניר, ונספח בריטניה בארץ, אל"ם גיימס פריסט.

מדובר ב-"חץ" השלישי המציין את הקשר המיוחד ורב השנים עם מערכת הבטחון הבריטית שהחל ממלחמת העולם הראשונה.

ה"חץ" מסמל את הקשר הצבאי-בטחוני בריטי - ישראלי האיכותי ובמיוחד את הצורך בשיח, בתקשורת ובמקצועיות כבסיס לרשתיות - תנאי יסוד לשת"פ בין-לאומי - אזורי.

נתב"ג

#23

מבצע "ניקל גראס" ("מנוף") -
רכבת אווירית אמריקאית (1973)

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

אוקטובר

השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

1973

מלחמת יום הכיפורים, שפרצה ב-6 באוקטובר 1973, הפתיעה את ישראל, ולצה"ל היו אבודות רבות באנשים ובציוד. ישראל ביקשה מארצות הברית סיוע.

תא"ל ישעיהו ברקת, נספח האוויר בווישינגטון, קיים מגעים עם שר ההגנה האמריקאי במטרה לשכנעו להוציא לפועל אספקת אמל"ח אמריקאיים. לאחר מכן הצטרף לשגריר ישראל בארה"ב לפגישה בבית הלבן עם נשיא ארה"ב ריצ'רד ניקסון.

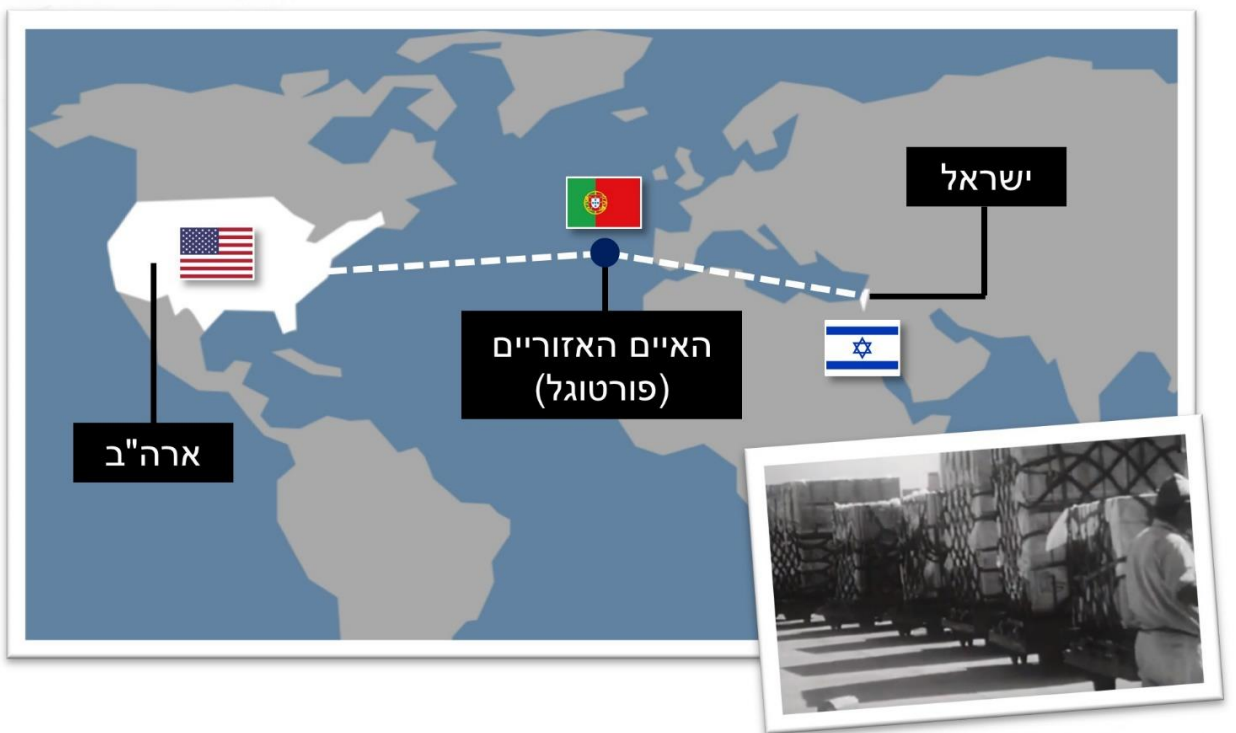
מטוס חה"א הישראלי
מלווה "גלאקסי" אמריקני

תא"ל ישעיהו ברקת

עד ה-13 באוקטובר 1973, כשבוע לאחר פרוץ המלחמה, נמנעה ארה"ב מלצייד את ישראל בצידוד לחימה ממשי. ב-14 באוקטובר, בעקבות פגישותיו של ברקת, אושרה תוכנית אספקת נשק משמעותית.

מה-14 באוקטובר ועד ב-14 בנובמבר, הועברו לישראל באמצעות "רכבת אווירית" מאות מטוסים, מסוקים, רק"ם, חלקי חילוף ותחמושת. המטוסים האמריקאיים עצרו לתדלוק באיים האזוריים (פורטוגל), לאחר שארה"ב הפעילה לחץ על פורטוגל, ונחתו בנמל התעופה בן גוריון. המבצע כונה "ניקל גראס", ובעברית – מבצע "מנוף". המבצע הובל ע"י חיל האוויר האמריקני.

"For generations to come, all will be told of the miracle of the immense planes from the United States bringing in the material that meant life to our people."

מתוך דבריה של ראש הממשלה גולדה מאיר, לאחר המלחמה

"ניקל גראס" (שם קוד אמריקני) כנראה לקוח במקור מאמרת טייסים אמריקנית ששמעה מזל טוב: "Throw a nickel on the grass"

25.7.2019

מפקד פיקוד אירופה של צבא ארצות הברית (EUCOM) גנרל (ארבעה כוכבים) טוד וולטרס, ביקר השבוע בישראל כאורחו של הרמטכ"ל, רא"ל אביב כוכבי.

במהלך הביקור השתתף הגנרל האמריקני (מלווה ע"י מח"א, האלוף עמיקם נורקין) בטקס חשיפת "חץ דורות" בנתב"ג (טרמינל 1#) לציון מבצע "ניקל גראס".

מזכרת

ישעיהו ברקת עם מ' EUCOM ומח"א

Google Maps

עמוד ענן

בסיס חה"י חיפה

סיוע חה"י לנפגעי רעידת אדמה באיי יוון

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

12 באוגוסט

1953

השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

ב-12 באוגוסט 1953 התרחשה רעידת אדמה חזקה באיי יוון, שגרמה למאות הרוגים ואלפי פצועים. מספר ספינות שייטת 1 של חיל הים הישראלי בפיקוד **שלמה אראל**, ששהו בסמוך למקום האירוע במסגרת אימונים, מיהרו לסייע בפינוי וטיפול בנפגעים. במהלך מבצע הסיוע נרקם **שיתוף פעולה** בין השייטת הישראלית לכלי שיט מהצי של **בריטניה וארצות הברית**. ממשלת יוון הכירה תודה לישראל, והאירוע קידם משמעותית את היחסים בין המדינות.

7.10.2019

ערוץ 7
www.inn.co.il

"חץ הדורות" נחשף בבסיס חיפה

חשיפת האבן לאחר 66 שנים מסמלת את הערכתה של יוון לזרוע הים ומדינת ישראל.

בבסיס חיפה של זרוע הים התקיים השבוע טקס חשיפת "חץ הדורות" בהשתתפות נספח ההגנה היווני בארץ, שייטת ספינות הטילים, חטיבת קש"ח, ובסיס חיפה.

מפקד בסיס חיפה, תא"ל גיל אגינסקי, אמר בטקס "בזמן שאנו עומדים על ארץ ישראל, אנו מנציחים את האירוע שהתרחש הרחק מחופי ישראל, בלב הים התיכון באי קפלוניאה שביוון. באוגוסט 1953, חיל הים הישראלי היה עדיין כוח צעיר אשר פיתח את יכולותיו.

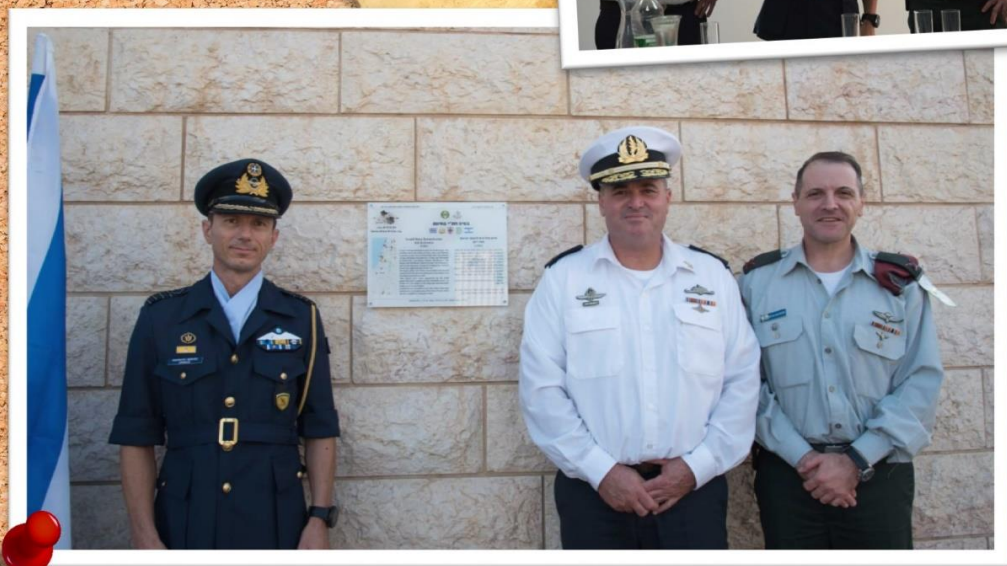
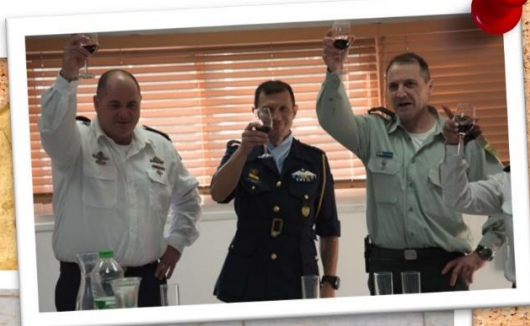
"היום אנחנו זרוע חזקה ועוצמתית אשר פועלת באיזור מורכב ומאתגר אך שומרת על אותם ערכים ומוסר ובייחוד את חובותינו לענות לאות מצוקה מכל מקום אשר תגיע. האבן אותה נחשוף היום בכניסה לבסיס חיפה תהא כתזכורת לאלו אשר עוברים בשער, לשיתוף הפעולה שלנו וערכי זרוע הים", הוסיף.

Google
Maps

עמוד
ענן

מטה EUCOM

שנת פ"פ צה"ל-EUCOM

#25

תיאום
מבצעי

שיח
ותקשורת

12 באוגוסט

השפעה

מאמץ
הומניטרי

מניעת
חיכוך

1953

שיתוף הפעולה הביטחוני עם ארה"ב מתהדק ומתעצם לאורך שנות קיומה של מדינת ישראל. השת"פ המבצעי ההדוק בא לידי ביטוי בשתי מלחמות המפרץ (1991 ו-2003), הן בהגנה על העורף הישראלי והן בסיוע ישראלי למאמץ המלחמתי, וב-2013, 2018, לאור מוכנות תקיפת חומר לחימה כימי בסוריה. זאת לצד פעילות ענפה במסגרת המב"ם (מערכה שבין המלחמות) שנמשכת גם בימים אלו (2019).

סגן הרמטכ"ל עם קציני צה"ל על נמ"ט ג'ורג' וו. בוש (2017)

תרגיל שנתי (JC 2017) עם רח"ט קש"ח וסגן הרמטכ"ל

פריסת THAAD עם רע"ן צפ"א (2019)

מסלול מורשת – מחנה אביב

מסלול המורשת עובר דרך נקודות ציון המייצגות את ספקטרום עשיית הקש"ח הצבאי מקום המדינה ועד ימינו, באמצעות חמש דמויות.

1. קישור (Flag: Israel)

2. חטיבה (מטה)

3. שת"פ בינ"ל (Flag: United Kingdom)

4. אסטרטגיה (Flag: Abivim Logo)

5. נספחות (Flag: United States of America)

חד"ן ירוחם

תזמ"ץ

בינ"ל

חדר אבא אבן

כיתת אלון

כיכר שיאון

אודיטוריום תמיד

קישור

1. ירוחם כהן (1916–1991)

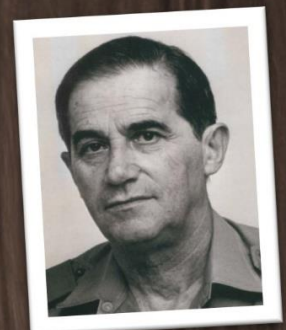
קישר בין צה"ל לכוחות המצרים הנצורים בכיס פאלוג'ה (ביניהם נאצר, לימים נשיא מצרים), והשתתף בוועדת שביתת הנשק עם מצרים בניצנה. כיהן כשגריר ישראל בניגריה וליבריה.

חטיבה (מטה)

2. דב שיאון (1921–2003)

שימש כקצין קישור לאו"ם, נספח צבאי בבלגיה, הולנד וצרפת. עמד בראש הוועדה הצבאית המשותפת (JMC) לישראל ומצרים, והקים את יחידת הקישור לכוחות זרים (יקל"ז).

שת"פ בינ"ל

3. אבא אבן (1915–2002)

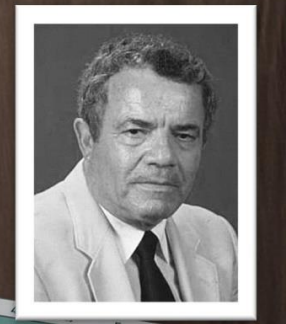
שירת כקצין קישור בין הבריטים (SOE) ל"הגנה" (פלמ"ח) בעת מלחמת העולם השנייה. התמנה לשגריר ישראל באו"ם, שגריר בארה"ב, כיהן כשר החוץ במהלך מלחמת ששת הימים ויום הכיפורים.

אסט'

4. אברהם (אברשה) טמיר (1922–2010)

הקים את אגף התכנון, הכין את התוכניות למשא ומתן על ההסכמים החלקיים עם מצרים וסוריה, והשתתף בדיונים עד לחתימתם. השתתף בקידום הסדרה עם לבנון (1983).

נספחות

5. יוסף (ג'וז) אלון (1929–1973)

שירת כטייס בחיל האוויר הישראלי (הוכשר בארץ ובצ'כיה). היה ממקימי בסיס חצרים ומפקדו הראשון. בשנת 1970 מונה לנספח האווירי בווינגטון. נרצח בעת מילוי תפקידו ב-1973 בארה"ב.

עקבו אחר פעילות קש"ח צה"ל בפייסבוק:
מערך קשרי החוץ – IDF International Cooperation Unit

